

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 24. ledna 2023 odvolání obžalované [jméno] [příjmení], narozené [datum], proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. listopadu 2022 č. j. 4 T 10/2022 – 981 a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalované [jméno] [příjmení] zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 11. 2022 sp. zn. 4 T 10/2022 byla obžalovaná [jméno] [příjmení] uznána vinnou zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. a), písm. c) trestního zákoníku, dílem dokonáného, dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, za což byla odsouzena podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku za použití § 54 odst. 2 trestního zákoníku k výjimečnému trestu odnětí svobody ve výměře dvaceti dvou let, pro jehož výkon byla podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku zařazena do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku bylo uloženo ochranné opatření – zabránění kuchyňského nože o délce 34 cm s čepelí délky 20,5 cm, uloženého u Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, odbor obecné kriminality, [obec]. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalovaná [jméno] [příjmení] uložena povinnost uhradit poškozeným [jméno] [příjmení], narozenému [datum], trvale bytem [adresa], okr. [obec], na náhradu nemajetkové újmy částku 600 000 Kč, [jméno] [příjmení], narozenému [datum], trvale bytem [adresa], okr. [obec], na náhradu nemajetkové újmy - duševních útrap částku 650 000 Kč a nemajetkové újmy - bolestného částku 210 384,84 Kč, a [jméno] [příjmení], narozenému [datum], trvale bytem [adresa], okr. [obec], na náhradu nemajetkové újmy částku 300 000 Kč. Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byl nezletilý [jméno] [příjmení], odkázán se zbytkem uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy - bolestného na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle skutkových zjištění krajského soudu se měla obžalovaná dopustit uvedeného trestného činu tím, že, dne 16. 4. 2022 v době od 14:30 hodin do 16:00 hodin v [obec] - část [část obce],

v ložnici bytu [číslo] na adrese [adresa], poté, co si uvědomila, že se skutečně bude muset vystěhovat z tohoto bytu, kdy situaci pro sebe vyhodnotila jako neschůdnou spolu se třemi nezletilými dětmi, rozhodla se tuto vyřešit tím, že usmrtí své dvě starší děti, šla do kuchyně, kde vzala kuchyňský nůž o délce 34 cm s čepelí délky 20,5 cm a se záměrem usmrtit nezletilého [jméno] [příjmení], narozeného [datum], tohoto tímto nožem nejméně pětkrát bodla do [anonymizována dvě slova], přičemž jen díky okolnostem na její vůli nezávislým ke smrti nezletilého nedošlo a následně se záměrem usmrtit nezletilou [jméno] [příjmení], narozenou [datum], této stejným nožem zasadila do oblasti [anonymizována dvě slova] [anonymizována dvě slova] [anonymizováno], čímž jí způsobila rozsáhlou krevní ztrátu s poraněním krčních žil a tepen, což bylo příčinou její smrti.“

3. Proti tomuto rozsudku podala ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 trestního řádu odvolání obžalovaná [jméno] [příjmení].

4. Odvolatelka brojí proti rozsudku pro jeho nesprávnost, když podle jejího názoru nalézací soud chybně vyhodnotil (právní) otázku její přičetnosti v době spáchání skutku, popřípadě pro jeho předčasnost, když tento soud vyšel z nedostatečně zjištěných skutkových zjištění. V obou takto definovaných situacích spočívá napadený rozsudek na nesprávném právním posouzení přičetnosti, přičemž případně je skutek chybně právně kvalifikován. I za toho stavu, že by obžalovaná byla plně přičetná a že by zvolená právní kvalifikace a rozhodnutí o vině byly správné, nalézací soud nedostatečně či dokonce nesprávně zhodnotil a konstatoval přitěžující a neviděl polehčující okolnosti skutku, takže výrok o trestu je vzhledem k provedenému dokazování nepřiměřeně přísný. Soud prvního stupně například nepřihlédl k té skutečnosti, že není dána žádná přitěžující okolnost, naopak jsou zde okolnosti polehčující - spáchání v silném rozrušení, plné skutkové doznání, lítost obžalované v tom rozsahu, v jaké je jí objektivně schopna s ohledem na svou duševní poruchu, a řádný život před spácháním skutku. Za polehčující okolnost je možno rovněž vidět skutečnost, že poškozený nezl. [jméno] [příjmení] podle v řízení provedených důkazů netrpí dlouhodobým zdravotním poškozením, a tedy následek na něm naštěstí není z těch nejzávažnějších. V řízení byly provedeny veškeré, obžalobou i obhajobou navržené důkazy, vyjma přečtení obhajobou požadovaného přepisu rozhovoru obžalované s policistou po jejím zadržení. Tento důkaz navrhla obhajoba jako důkaz obsahující podstatnou skutkovou okolnost, totiž vyjádření obžalované k její motivaci a duševnímu stavu bezprostředně po skutku. Kromě toho soud prvního stupně usnesením zamítl návrh obhajoby na provedení oponentního znaleckého posudku k přezkoumání přičetnosti obžalované a ke stanovení případné příčinné souvislosti mezi poruchou osobnosti a chováním obžalované. Tato nicméně dle závěrů znalců trpí histrionskou poruchou osobnosti, která je (dle mezinárodní klasifikace nemocí F60.4) definována jako porucha osobnosti charakterizovaná mělkou a labilní afektivitou, sebedramatizací, teatralností, přehnaným projevem emocí, sugestibilitou, egocentričností, povolností vůči sobě, nedostatkem ohledu na druhé, bolestícností a trvalým vyžadováním ocenění, vzrušení a pozornosti. Histrionská porucha osobnosti je citovanou klasifikací podřazena pod specifické poruchy osobnosti (F60), definované jako těžká narušení v charakterové konstituci a tendencích chování takového jedince. Trestní zákoník definuje duševní poruchu v § 123 mimo jiné jako, „těžkou sociální poruchu osobnosti nebo jinou těžkou duševní odchylku“, tudíž obžalovaná dle názoru obhajoby před činem, v době spáchání činu i po něm trpěla a trpí duševní poruchou ve smyslu § 123 trestního zákoníku. Teprve pokud nalézací soud bez dalších pochybností učiní závěr o míře přičetnosti obžalované, může přistoupit k právnímu hodnocení a z něj rezultujícímu výroku o vině a potažmo i trestu, s případným zohledněním zákonných pravidel ukládání trestu dle §§ 26, 27 a 40 trestního zákoníku. Napadený rozsudek v podstatě neobsahuje výrok o tom, že obžalovaná je plně přičetná. Protože otázka přičetnosti je otázkou právní, nelze bez dalšího použít závěry znalců. Znalecký posudek z odvětví psychiatrie a psychologie je jen jedním z podkladů pro vytvoření soudcovského přesvědčení o otázce přičetnosti a musí být hodnocen v souvislosti se všemi ostatními zjištěnými skutečnostmi z

tohoto hlediska relevantními. Pokud tedy nalézací soud bez dalšího zkoumání přijme závěr posudku o plně zachovalé ovládací i rozpoznávací složce jednání a nepodrobí jej důkaznímu testu, porušuje zásady trestního práva. Znalci sami přitom svůj odborný závěr o zachovalé ovládací složce jednání obžalované při výsledku u hlavního líčení zpochybnili. S poukazem na jejich konkrétní vyjádření nicméně, „vlastnosti“ histrióna u obžalované relativizují, ačkoli obhajobou shrnutý důkaz znaleckým posudkem doplněný výsledkem znalců umožňuje dle jejího názoru jediný správný právní závěr, totiž že obžalovaná neměla nejméně zčásti zachovalou ovládací složku jednání, protože její racionální chování (že ublíží, komu ublíží, jak to udělá) vyplývá přímo z její poruchy osobnosti, a že pro tuto poruchu osobnosti nebyla v době činu reálně schopná jednat jinak (zvolit jiné řešení - azylový dům, pomoc sestry), tudíž její chování bylo vedeno motivací čistě emotivní, s vymizelou racionální složkou jednání. Takto shrnutá situace měla vést soud prvního stupně nejméně k úvaze, jakou měrou byla ovládací složka jednání obžalované snížena, či zda nebyla zcela vymizelá. Obhajoba je toho názoru, že s ohledem na tuto poruchu a akutní ataku jednoho projevu této poruchy, a to neschopnosti hledat či použít racionální řešení své v tu chvíli subjektivně vnímané velice tíživé situace reálného bezdomovectví, nebyla schopna ovládnout své jednání, i když rozumově byla schopna si uvědomit, že dětem ublíží. V tomto duchu je třeba i hodnotit způsob spáchání, který nalézací soud klasifikuje jako spáchaný s rozmyslem. Tento údajný rozmysl i soud prvního stupně vidí jako velice krátkodobý a ani znalci nevylučují jistou zkratkovitost jednání obžalované. I přes závěry vyplývající z prvního rozhovoru obžalované se zasahujícím policistou, který jejich rozhovor nahrával na zvukový záznam, krajský soud zřejmě vyšel z úvahy, že obžalovaná jednala ze své vlastní uvědomělé vůle, a všechny projevy její [anonymizováno 25 slov] považuje za rysy chování obžalované vedoucí k odůvodnění jak odsuzujícího rozsudku o vině, tak jako důvody pro uložení výjimečného trestu. Takové hodnocení je však mimo zákonný rámec trestního práva, když porušuje právo obžalované na spravedlivý proces, zásadu presumpce neviny, zásadu in dubio pro reo a zásadu nulla poena sine lege stricta. Nalézací soud ukládal trest za zločin vraždy v části týkající se základní skutkové podstaty ve formě s rozmyslem, ačkoli znalci nevyloučili, ale pouze označili za nepravděpodobnou účast zkratkovitého jednání obžalované, a rovněž zhodnotili, že obžalovaná se v době před činem a při něm nacházela ve stavu stresu. Podle zásady in dubio pro reo je tedy třeba přiznat obžalované zkratkovitou motivaci ke stíhanému jednání, které tak může naplňovat privilegovanou skutkovou podstatu zabití, nikoli vraždy. Ohledně otázky právní kvalifikace, je zřejmé, že se obžalovaná nacházela ve stavu silného rozrušení ze strachu z faktického bezdomovectví. Pro silné rozrušení literatura uvádí, že jím je třeba rozumět stav pachatele duševního rozpoložení, které nepříznivě ovlivňuje intelektuální nebo volní složku jednání pachatele a snižuje proto míru zavinění pachatele, a tím i stupeň nebezpečnosti pro společnost. ([příjmení], [příjmení] [jméno] pachatel, [obec a číslo], SEVT, str. 11). Nejvyšší soud pak jako takový stav definuje, „duševní stav, při němž pachatel jak vnitřně, tak zpravidla navenek vykazuje značené emoční vzrušení či neklid ovlivňující jeho další jednání a projevující se v průběhu činu, a to bez ohledu na to, zda se na takovém jednání podílí nervová labilita či přímo duševní porucha (duševní predispozice), anebo je příčinou silného rozrušení pouze vlastní strach, úlek, zmatek nebo jiné omluvitelné hnutí mysli“ (7 Tdo 1318/2014 NS ČR). Za kombinace dvou právně významných skutečností - jednak prokázané duševní poruchy obžalované a jednak rovněž prokázaného sociálního stavu její rodiny v okamžiku skutku - je dle názoru obhajoby možná právní úvaha, že obžalovaná jednala v silném rozrušení ze strachu jako omluvitelného hnutí mysli. V rámci hodnocení přítěžujících a polehčujících okolností deklaruje znalecký posudek významnou polehčující okolnost ve smyslu ustanovení § 41 písm. b) trestního zákoníku, a to silné rozrušení. U obžalované jsou dány jak psychické predispozice (viz posudek), tak její vlastní strach a zmatek (byť vyplývající nikoli z racionální, ale subjektivní obavy dané její poruchou osobnosti), který je prokazován její výpovědí ohledně motivu k činu, přičemž tato výpověď není důkazně ničím rozporována. Obžalované polehčuje předchozí vzorné starání se o všechny tři děti, a to obzvláště za situace, že není duševně v pořádku, když i přes její predispozice ji okolí do dne

skutku hodnotilo jako vzornou milující matku, její partner a otec dětí jako osobu, která se vzorně starala o domácnost. Obžalované polehčuje i lítost nad spácháním skutku, i když ji nalézací soud nevidí. Rovněž nelze přehlédnout, že syn [jméno] [příjmení] nemá po skutku (sice na vůli obžalované nezávisle, leč objektivně existující) vyjma jizev na krku žádné zásadní následky a to včetně psychiky, když jak bylo v řízení listinami výsledkem otce prokázáno, jizvy na jeho, „duši“ významnou měrou odeznívají. Stran uložení výjimečného trestu odvolatelka namítla, že pokud sama skutková podstata stíhaného skutku obsahuje z hlediska ochrany života člověka ultimátní a nenapravitelný následek, není jej bez dalšího možno použít jako důvod pro uložení výjimečného trestu. Nalézací soud přitom v odůvodnění rozebírá situaci slovně tak, jako by odůvodnil použití trestu doživotního, když cituje ustanovení § 54 odst. 3 trestního zákoníku a takto odůvodňuje velmi vysokou závažnost skutku. Obhajoba sporuje naplnění byť jediné z nalézacím soudem definovaných podmínek pro uložení výjimečného trestu. Nejpodstatnější důvod pro uložení výjimečného trestu spatřuje nalézací soud v zavrženíhodné pohnutce obžalované a její naplnění vidí v subjektivní stránce obžalované, ačkoli tato za projevy svého chování a stavu své mysli nemůže být postižena, když všechny dílčí okolnosti vycházejí z její duševní poruchy a nikoli jejího (v trestněprávním smyslu) vědomého rozhodnutí. Jakkoli je slovní popis skutku pro běžného člověka obtížné už jen číst, natož slyšet či dokonce vidět fotodokumentaci, nemůže se podobnými pocity nechat unést soud v řízení trestním. Soudce musí postupovat de lege artis bez ohledu na osobu pachatele, na osobu oběti a na své osobní pocity. Tento profesionální nadhled však není v napadeném rozhodnutí obsažen. Trýznivost skutku samého jako argument odůvodňující uložení výjimečného trestu v takovém jednání nelze dle názoru obhajoby spatřovat, neboť jednání obžalované nedosáhlo potřebné intenzity, když obě děti si fakt možné blížící se smrti vzhledem ke svému věku nemohly uvědomovat. Úmrtí nezletilé [jméno] je přímo kryto použitou skutkovou podstatou úmyslného zabití, a absence zvlášť těžkého následku proto neumožňuje použití výjimečného trestu. Nezletilý [jméno] zvládá situaci až překvapivě dobře, fyzické následky jsou prakticky vyjma jizev zhojeny a psychické následky dle závěrů lékařů i výpovědi otce sice přetrvávají, ale neustále se snižují. Jak je z judikatury obecně známo, jsou výjimečné tresty obvykle, „vyhrazeny“ sadistickým, ve výběru oběti náhodným, jiné trestné činy zakrývajícím, úkladným či nájemným vraždám, spáchaných pachateli s velmi obtížnou či nemožnou resocializací. Ani jedna tato okolnost v posuzovaném případě nenastala, a uložení výjimečného trestu se tedy jeví jako nepřiměřeně přísné. Obžalovaná sporuje i rozhodnutí o náhradě škody, a to z důvodů jak jsou uvedeny u odvolání do výroků o vině i trestu, zejména pokud jde o nedostatek přičetnosti. Závěrem je navrženo, aby odvolací soud po provedeném odvolacím řízení napadený rozsudek změnil tak, že obžalovanou zproští obžaloby z důvodů uvedených v § 26 trestního zákoníku s tím, že vysloví právní závěr, že byla naplněna skutková podstata zločinu zabití dle ustanovení § 141 odst. 1, odst. 2, písm. a), písm. c) trestního zákoníku, zčásti dokonaného, zčásti ve stadiu pokusu, to pokud odvolací soud přisvědčí odvolatelce a bude mít za to, že nalézacím soudem shromážděné a provedené důkazy pro takový závěr odvolacího soudu jsou dostatečné. Alternativně, v případě že odvolací soud bude toho názoru, že je třeba ve věci doplnit dokazování v rozsahu oponentního posudku znalců k zodpovězení otázky, nakolik bylo jednání obžalované v příčinné souvislosti s její poruchou osobnosti a následně k míře zachování její přičetnosti, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil nalézacímu soudu s tím, aby vyslovil právní názor k použité právní kvalifikaci. Alternativně pokud odvolací soud nepřisvědčí námitkám odvolatelky co do nedostatků napadeného rozsudku v otázce její přičetnosti či právní kvalifikace, aby napadený rozsudek změnil ve výroku o trestu tak, že obžalované uloží trest odnětí svobody na samé dolní hranici trestní sazby či pod ní s ohledem na její osobnostní poruchu a další polehčující okolnosti.

5. Vrchní soud v Praze z podnětu podaného odvolání přezkoumal v napadeném rozsudku podle § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

6. V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, byly provedeny řádným způsobem veškeré důkazy významné pro objasnění skutečného stavu věci při dodržení všech zákonných ustanovení, jimiž se má zabezpečit právo obžalované na řádnou obhajobu. Provedené dokazování je proto úplné a řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje takové procesní vady, na něž by bylo nutno reagovat postupem podle § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu.

7. Odvolací soud má za to, že nalézací soud nepochybil, pokud neprovedl důkaz přečtením obhajobou navrženého přepisu rozhovoru obžalované s policistou. Tato výpověď obžalované je procesně nepoužitelná, neboť tento úkon byl proveden sice po doručení usnesení o zahájení trestního stíhání obžalované, nicméně bez přítomnosti obhájce a bez jakéhokoli zákonného poučení. Provedení tohoto přepisu rozhovoru jako listinného důkazu by bylo zjevným obcházením zákona, protože v každém případě jde po obsahové stránce o výslech dotyčné osoby.

8. Krajský soud v Plzni vedl dokazování způsobem a v rozsahu předpokládanými v ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu, když správně postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a při svém rozhodování z takto zjištěného stavu vycházel.

9. Nalézací soud náležitým způsobem odůvodnil, proč v posuzované trestní věci odmítl doplnit dokazování vypracováním revizního znaleckého posudku z odvětví duševpytných věd, když poukázal na to, že povolání znalci svůj posudek před soudem zcela obhájili, vysvětlili případné nejasnosti ohledně racionálního či neracionálního rozhodování obžalované, což vyznělo zcela logicky, a osobním vyjadřováním právě zhodnotili její osobnost přímo k její poruše a k jednání z této poruchy vyplývajícimu.

10. Odvolací soud nad rámec tohoto zdůvodnění dodává, že znalecké posudky z odvětví psychiatrie a psychologie byly vypracovány renomovanými znalci a jde o standardní expertízy se všemi jejich náležitostmi. Z podaných posudků je seznatelné, ze kterých zjištění znalci vycházeli, jakou cestou k těmto zjištěním dospěli a na základě jakých úvah došli ke svým závěrům. Vrchní soud si je samozřejmě vědom toho, že znalecký posudek je třeba hodnotit jako jakýkoli jiný důkaz, nicméně jestliže je tento důkaz zpochybňován pouze laickými stanovisky a dezinterpretací některých údajů, pak takové argumenty nelze vyslyšet. Ohledně těchto posudků i po výslechu jejich zpracovatelů v hlavním líčení nelze mít totiž ani přes jejich kritickou analýzu ze strany obhajoby rozhodně žádné pochybnosti o jejich správnosti, jasnosti či úplnosti. Nespokojenost jedné z procesní stran se závěry posudku ještě neznamená jeho vadnost. Jiný znalec se přitom ve smyslu § 109 trestního řádu přibere pouze tehdy, jsou-li pochybnosti o správnosti stávajícího posudku nebo je-li tento posudek nejasný nebo neúplný. Odvolací soud na závěr této pasáže pouze dodává, že obžalovanou egocentricky pojaté ukončení subjektivně vnímaných pocitů bezvýchodnosti, osobní krize, neúspěšnost, bezradnost a nepochopení vyvěrající z nepříznivých osobnostních a povahových rysů na základě histriónské poruchy osobnosti nelze stavět na roveň nepřičetnosti či jejímu zmenšení.

11. Ve vztahu k významným skutkovým okolnostem postupoval nalézací soud ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu, když v souladu s procesní zásadou volného hodnocení důkazů zhodnotil provedené důkazy na podkladě svého vnitřního přesvědčení, které bylo založeno jednak na základě prohlášení nesporných skutečností, jednak na uvážení všech dalších skutečností a okolností případu, jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu a ve vzájemných souvislostech. Své postupy, na podkladě nichž k těmto závěrům dospěl, krajský soud v odpovídajících pasážích odůvodnění rozsudku zdůvodnil tak, jak mu to ukládá ustanovení § 125 trestního řádu. Vrchní soud v Praze se proto se skutkovými závěry Krajského soudu v Plzni ztotožňuje a na tyto závěry rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku bezesbýtku odkazuje.

12. V posuzované věci zůstává nesporným a nepochybnitelným, že pachatelkou projednávaného trestného činu byla obžalovaná [jméno] [příjmení]. Ve smyslu ustanovení § 126 písm. d) trestního řádu nalézací soud také patřičným a důkladným způsobem posoudil a stanovil, že je obžalovaná za předmětný skutek plně trestně odpovědná.

13. Hlavní odvolací námitkou obžalované, vedle právní kvalifikace skutku a trestu, přesto zůstává, že v projednávané trestní věci nebyla beze všech pochybností objasněna a vyřešena otázka její přičetnosti. Jde však o obhajobu uplatněnou již v průběhu hlavního líčení, jíž se nalézací soud dostatečně zabýval, když v bodech 7. – 10. odůvodnění napadeného rozsudku, a to i s podrobnou interpretací příslušných znaleckých závěrů, sice implicitně, nicméně jednoznačně vyjádřil, na základě čeho se nelze nepřičetnosti vylučující protiprávnost činu (§ 26 trestního zákoníku) ani zmenšené přičetnosti (§ 27 trestního zákoníku) domáhat. Jak již bylo odvolacím soudem řečeno, obžalovaná [jméno] [příjmení] byla znalecky zkoumána a psychiatrická expertiza jednoznačně uzavřela, že v době páchaní trestného činu měla ovládací i rozpoznávací schopnosti plně zachovány.

14. Podle § 123 trestního zákoníku se duševní poruchou rozumí mimo duševní poruchy vyplývající z duševní nemoci i hluboká porucha vědomí, mentální retardace, těžká asociální porucha osobnosti nebo jiná těžká duševní nebo sexuální odchylka. Z tohoto zákonného ustanovení a z jeho výkladu pak vyplývá, že ne každá porucha osobnosti je těžkou asociální poruchou osobnosti.

15. Z hlediska trestněprávního není ani tak podstatné jaký mají duševní poruchy původ a příčiny, ale to, jak působí a promítají se do rozpoznávacích a ovládacích schopností pachatelů. Právě úroveň těchto schopností totiž představuje rozhodující kritérium pro posouzení duševního stavu pachatele z hlediska toho, zda jde o stav přičetnosti, zmenšené přičetnosti nebo nepřičetnosti. Znalci v projednávané trestní věci uzavřeli, že histriónská porucha osobnosti obžalované [jméno] [příjmení] nezakládá důvod pro snížení rozpoznávacích a ovládacích schopností. Z tohoto závěru tedy jednoznačně vyplývá, že tuto poruchu nelze v žádném případě subsumovat pod těžkou asociální poruchu osobnosti, a že tudíž tato porucha nemá žádný vliv na přičetnost a obžalovaná je za své chování plně zodpovědná.

16. Správným skutkovým závěrům (když vyjma problematiky přičetnosti obžalované byly všechny další skutečnosti procesními stranami označeny za nesporné) dal nalézací soud po věcné stránce výraz i v použité právní kvalifikaci. Obžalovaná [jméno] [příjmení] byla uznána vinou pokusem zvláště závažného zločinu vraždy podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 140 odst. 2, odst. 3 písm. a), písm. c) trestního zákoníku.

17. Byť je z formálního hlediska možno nalézacímu soudu vytknout, že předmětný skutek posoudil jako zločin dílem dokonaný, dílem nedokonaný, ačkoli ve vztahu ke znaku, „na dvou nebo více osobách“ a tudíž k celému činu jde zjevně pouze o pokus, nemá tento nedostatek ve svém výsledku na předepsaný požadavek uvést zákonné znaky, které odůvodňují určitou trestní sazbu, vliv a není nutno jej napravit zrušením celého rozsudku.

18. Odvolací soud se ztotožňuje i se závěrem, že se v dané věci jednalo o spáchání tohoto trestného činu s rozmyslem. V tomto ohledu je zapotřebí uvést, že k naplnění znaků skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 2 trestního zákoníku je nutné, aby proces rozhodování pachatele takového trestného činu probíhal v určité vyšší kvalitě co do jeho intenzity, délky, obsahu apod. Sám psychický proces rozhodování je totiž alespoň v nepatrné míře přítomen v případě každého úmyslně spáchaného trestného činu, neboť určité minimální reflexe je pro úmyslné zavinění zřejmě třeba i u jednání automatického na základě náhlého podnětu. Takovouto požadovanou kvalitu procesu však lze v posuzované věci dovodit, neboť, jak již správně uvedl nalézací soud, na druhou stranu rozmysl nevyžaduje detailní a podrobné uvážení ani prvky jeho plánování. Jedná-li pachatel s rozmyslem, zvažuje zásadní okolnosti svého zamýšleného jednání, jak z hledisek svědčících pro úmyslné usmrcení jiného, tak i proti němu, volí vhodné prostředky k jeho provedení a zvažuje rozhodné důsledky svého činu, avšak na rozdíl od předchozího uvážení při absenci vyšší formy rozvahy, zejména ve formě plánování a konkrétnějšího promýšlení činu včetně možných způsobů jeho provedení, které je charakteristické pro tuto premeditaci v užším slova smyslu. Obžalovaná měla nad svým jednáním určitou vyšší míru

racionální kontroly, její vnitřní psychický vztah k zamýšlenému následku byl těsnější, než kdyby násilím spontánně reagovala na vyhrocenou konfliktní situaci. Obžalovaná měla příležitost vypořádat se ve své mysli s motivy jej od vraždy odrážejícími, přesto však ve svém zločinném úmyslu setrvala. Aby se v tomto případě mohlo jednat o vraždu bez rozmyslu, jednání obžalované by muselo být pouhou agresivní reakcí na určitý situační podnět, aniž by obžalovaná zvažovala, zda její jednání je účelné či nikoli. Tuto možnost však obžalovaná svou výpovědí jednoznačně vyvrátila, přičemž v podrobnostech lze plně odkázat na bod 23. odůvodnění napadeného rozsudku, s jehož obsahem se odvolací soud ztotožňuje.

19. Popřát sluchu nemohl odvolací soud ani návrhu obžalované na překvalifikaci skutku na zločin zabít podle § 141 odst. 1, odst. 2 písm. a), písm. c) trestního zákoníku.

20. Zločinu zabít podle § 141 odst. 1 trestního zákoníku se dopustí ten,, kdo jiného úmyslně usmrtí v silném rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli anebo v důsledku předchozího zavrženíhodného jednání poškozeného“.

21. Obžalovaná [jméno] [příjmení] se zjevně nemůže dovolávat žádného ze znaků této skutkové podstaty spojeného se silným rozrušením. Její jednání vůči poškozeným evidentně nemělo obranný nebo zmatečný charakter a nebylo důsledkem jakési vysoce zátěžové, zcela zjevně sociálně a psychicky náročné či vyhrocené a obžalovanou ohrožující situace, tj. nebylo vyvoláno strachem, úlekem nebo zmatkem či jiným omluvitelným hnutím mysli. Silné rozrušení podle § 141 odst. 1 trestního zákoníku má mít výrazně obranný charakter a představovat reakci pachatele na mimořádně vypjatou životní situaci, která je sice reakcí nepřiměřenou, avšak do jisté míry lidsky pochopitelnou, takže lze na pachatele hledět s určitou shovívavostí. Jde o mimořádný psychický stav pachatele, který se ocitl v neobvyklé zátěžové situaci vyvolané vnějším podnětem výjimečné závažnosti a intenzity, takže schopnost takového pachatele rozumně zhodnotit situaci a adekvátně reagovat je nejen značně zeslabena, ale zároveň nahrazena vystupňovanou emotivní reakcí na daný podnět. Zdrojem silného rozrušení musí být omluvitelné hnutí mysli. Zákon příkladmo uvádí strach, úlek a zmatek jako konkrétní formy omluvitelného hnutí mysli. Ze zákonné dikce,, nebo jiné omluvitelné hnutí mysli“ vyplývá, že strach, úlek i zmatek jsou privilegujícími okolnostmi pouze za předpokladu, že mají povahu omluvitelného hnutí mysli.

22. Z nalézacím soudem zjištěného skutkového stavu věci v projednávané kauze nevyplývá, že by odvolatelka proti poškozeným vedla útok nožem v silném rozrušení pocházejícím ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli a že by zároveň šlo o lidsky pochopitelnou reakci na některý z uvedených stavů, tedy že by skutek bylo možno, a to právě pro některou z privilegujících okolností, posoudit jako zločin zabít podle § 141 odst. 1 trestního zákoníku. Obžalovaná patřičně zvažila své jednání a na základě svého subjektivního vyhodnocení přistoupila k ve výroku napadeného rozsudku popsanému jednání, kdy se rozhodla úmyslně usmrtit své dvě nezletilé děti, přičemž třetí, s ohledem na jeho věk dvou měsíců, poté co si vyhodnotila, že na ní není ještě tak závislé, ponechala na živu. Posuzovaný čin byl vyvrcholením jejího nekritického vyhodnocení situace a její rezignace při řešení bytových poměrů její rodiny. Svou povahou se nicméně jednalo o běžné problémy spojené se zajištěním bydlení, které však nechala obžalovaná zajít příliš daleko a na které reagovala zcela sebestředně, nepřiměřeně tím nejhorším možným způsobem, když razantně a bez zaváhání zaútočila proti zcela bezbranným dětem. Vzhledem k tomu je vyloučeno považovat i případné určité rozrušení či stres obžalované za stav, který by vyplýval z omluvitelného hnutí mysli. Nastalá situace nemohla vyvolat v nitru obžalované takový strach, úlek či zmatek, aby tím bylo možné alespoň částečně ospravedlnit její počínání. Obhajoba obžalované, že tímto způsobem chtěla své starší děti ochránit, rovněž vypovídá o absenci silného rozrušení. Jen pro úplnost při stávajících skutkových zjištěních je možno zcela spolehlivě vyloučit požadovanou kvalifikovanou formu viktimologického zavinění poškozených v podobě nezbytně nutné provokace k takovému mimořádnému činu.

23. Výrok o vině proto shledává odvolací soud zákonným a plně odůvodněným.

24. Bez závad byl shledán i výrok o trestu. Výjimečný úhrnný trest odnětí svobody v trvání dvaadvaceti let je sice trestem přísným, nikoliv však trestem nezákonným či nepřiměřeným, když pouze takový by mohl z podnětu odvolání obžalované Vrchní soud v Praze jako soud druhého stupně korigovat ve smyslu ustanovení § 258 odst. 1 písm. d), písm. e) trestního řádu.

25. Ustanovení § 140 odst. 3 trestního zákoníku umožňuje uložit pachateli trestného činu vraždy trest odnětí svobody na patnáct až dvacet let nebo trest výjimečný. Předpokladem pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet do třiceti let je velmi vysoká závažnost zvlášť závažného zločinu nebo obzvláště ztížena možnost nápravy pachatele. Pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody nad 20 až do 30 let při existenci předpokladů uvedených v § 54 odst. 1 trestního zákoníku stačí splnění i jen jedné z alternativně uvedených podmínek.

26. Vrchní soud uvádí, že ohledně první podmínky je spáchání zvlášť závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku obžalovanou nezvratné a neoddiskutovatelné.

27. Při posouzení druhé podmínky – velmi vysoké závažnosti zvlášť závažného zločinu je obecně nutno vzít v úvahu všechny konkrétní okolnosti případu vztahující se např. ke způsobu provedení činu, k pohnutce pachatele, k významu dotčeného zájmu a dalším okolnostem spáchání trestného činu, které ve svém souhrnu umožní učinit závěr, že spáchaný čin je i v rámci kategorie zvlášť závažného zločinu intenzitou naplnění těchto okolností závažnější než běžně se vyskytující případy spáchání zvlášť závažného zločinu.

28. Velmi vysoká závažnost spáchaného zvlášť závažného zločinu může podle platné soudní teorie a praxe vyplývat ze zvlášť zavrženíhodného způsobu provedení trestného činu, ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky nebo ze zvlášť těžkého a těžko napravitelného následku (viz § 54 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku a komentář k němu níže). Tuto úroveň závažnosti by mohlo odůvodňovat též spáchání více zvlášť závažných zločinů, za které lze uložit výjimečný trest, spáchání zločinu v souběhu s jiným zvlášť závažným zločinem (§ 14 odst. 3 trestního zákoníku), spáchání tohoto zločinu ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 107 trestního zákoníku), současné naplnění více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby tam, kde jsou stanoveny alternativně pro možnost uložení výjimečného trestu (např. u trestného činu vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a) až j) trestního zákoníku), spáchání zvlášť závažného zločinu, za nějž lze uložit výjimečný trest, v souběhu s větším počtem jiných úmyslných trestných činů, anebo spáchání takového zločinu za intenzivnějšího naplnění více přitěžujících okolností (§ 42 trestního zákoníku) apod.

29. Z odůvodnění výroku o trestu odnětí svobody v napadeném rozsudku je patrné, že soud prvního stupně dospěl k závěru, že v projednávaném případě je splněna první z dvou alternativně stanovených podmínek pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody nad dvacet do třiceti let, a to velmi vysoká závažnost zvlášť závažného zločinu. Poukázal přitom na význam dotčeného zájmu chráněného trestním zákonem, způsob provedení činu a jeho následky, ale i na subjektivní stránku, co se týče míry zavinění obžalované, její pohnutky, záměru a cíle.

30. Krajský soud konkrétně zmínil, že obžalovaná usmrtila vlastní dceru opakovanými bodnými ranami nožem do oblasti krku. Jednalo se o extrémně surový způsob usmrcení druhé osoby, kdy krutost tohoto skutku je násobena vztahem, který podle tvrzení obžalované mezi ní, a nezletilou [jméno] byl. Každé dítě je do určité míry závislé na své matce, nicméně, dle slov obžalované, byla [jméno] na obžalovanou velice fixovaná a byly si velmi blízké. Pro nezletilou tak musely být poslední okamžiky života plné strachu, bolesti a pocitu zrady, pramenícího z nepochopení, proč osoba, vůči které měla absolutní důvěru, je schopna jí takovým způsobem fyzicky ublížit. [jméno] obžalovaná uvedla, že se jí děti při útoku nebránily - byly beze sporu zaskočeny tím, kdo na ně útočí a jak.

31. Zvlášť těžký a těžko napravitelný následek lze podle nalézacího soudu spatřovat i v případě přeživšího nezletilého [jméno], který do dnešního dne trpí nočními můrami, a do budoucna pro

něj bude velmi těžké vyrovnat se jak se ztrátou sestry, tak matky, a získat opětovnou důvěru k lidem. Je přitom vysoce pravděpodobné, že nezletilý se s následky činu obžalované bude vypořádávat celý svůj život.

32. Pokud jde o zvlášť zavrženíhodnou pohnutku, tu krajský soud spatřuje nejen v myšlenkových pochodech obžalované, ale i v cíli, kterého chtěla svým jednáním dosáhnout, jakkoli iracionálně může působit. Obžalovaná se podle něj dvojnásobnou vraždou vlastních dětí rozhodla řešit situaci, kdy se musela vystěhovat z bytu z důvodu, že neuhradila řádně a včas nájemné. Je naprosto neakceptovatelné tvrzení obžalované, že tímto způsobem chtěla ochránit své děti před tím, aby byly bezdomovci, případně měly hlad. Obžalovaná se navíc ve vyhocené a kritické situaci vůbec nenacházela. Měla opakovanou nabídku ze strany své sestry, u které mohla užívat spolu s dětmi volný pokoj. Mohla využít pomoc celá řada institucí a neziskových organizací, která by obžalované v případě, že by přišla o bydlení bez náhrady, byly schopny pomoci. Z osobnostních rysů obžalované je patrné, že usiluje o to, aby byla uznávána svým okolím pro to, jak vše zvládá, ale zároveň chce být litována pro to, jak to má těžké. Svým činem se tak chtěla pasovat do role oběti, která byla zoufalou situací dohnána k tomu, že sáhla na životy svých dětí. Byť obžalovaná uvedla, že chtěla také zemřít, neučinila k tomu žádné kroky. Jakkoli nesmyslně to zní, obžalovaná chtěla vraždou svých dětí upozornit na sebe a na svou situaci. Jak znalci uvedli, byla umíněná a do poslední chvíle doufala, že další vývoj situace bude dle jejích představ a všichni se tímto přizpůsobí. Lítost vůči nikomu z pozůstalých neprojevila, lituje jen sama sebe. Ve shora popsáných skutečnostech tak krajský soud spatřuje zvlášť zavrženíhodnou pohnutku.

33. S těmito závěry nalézacího soudu však odvolací soud může souhlasit jen zčásti, neboť podmínku velmi vysoké závažnosti zvlášť závažného zločinu nelze dovodit na základě ze zvlášť těžkého a těžko napravitelného následku.

34. Ohledně této problematiky odvolací soud zastává názor, že posuzovaný trestný čin nepřivodil zvlášť těžký a těžko napravitelný následek, neboť tento znak předpokládá nenapravitelnou nebo jen velmi obtížně napravitelnou poruchu na nejvýznamnějších zájmech chráněných tím ustanovením zákona, proti kterému byl namířen čin pachatele, u něhož lze uložit trest odnětí svobody na doživotí. Například u trestného činu vraždy to může být úmyslné usmrcení většího počtu lidí, než postačuje podle § 140 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku. Pokud však smrt jedné osoby je pojmovým znakem trestného činu, pak tento následek sám o sobě nemůže být považován za zvlášť těžký a těžko napravitelný ve smyslu požadavku uvedeného v § 54 odst. 3 písm. a) trestního zákoníku. Odůvodnit tuto právní podmínku nemůže ani následný zdravotní (duševní) stav poškozeného [jméno] [příjmení], narozeného [datum].

35. Ve shodě se soudem prvního stupně má nicméně odvolací soud za to, že projednávaný zvlášť závažný zločin je mimořádně závažný vzhledem ke způsobu provedení činu a k zvlášť zavrženíhodné pohnutce, když tento zločin je i v rámci kategorie zvlášť závažného zločinu intenzitou naplnění těchto okolností závažnější než běžně se vyskytující případy spáchání zvlášť závažného zločinu.

36. Jelikož nalézací soud ani orgány činné v předchozím trestním řízení nekvalifikovali předmětný skutek i podle § 140 odst. 3 písm. i) trestního zákoníku, je nutno na tomto místě zdůraznit, že způsob provedení činu v podobě devíti bodných ran do krku nepochybně minimálně naplňuje znak přitěžující okolnosti podle § 42 písm. c) trestního zákoníku. Obžalované rovněž přitěžuje, že čin spáchala vůči osobám blízkým ve smyslu okolnosti uvedené v § 42 písm. h) trestního zákoníku, využila jejich bezbrannosti dle § 42 písm. d) trestního zákoníku a ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky v duchu § 42 písm. b) trestního zákoníku.

37. Za zvlášť zavrženíhodnou pohnutku se považuje pohnutka, která je v příkrém rozporu s občanskou morálkou a svědčí zpravidla o morální zvrhlosti, bezcitnosti, bezohledném sobectví a pohrdavém postoji k lidskému životu, např. může jít o usmrcení svědka z obavy před vyzrazením dříve spáchané trestné činnosti, o ziskuchtivost, pomstychtivost a další pohnutky,

kteřé svědčí o morální zvrhlosti a bezcitnosti pachatele (R 41/1976, R 16/1986, R 37/2005). Zvlášť zavrženíhodná pohnutka je také přitěžující okolností podle § 42 písm. b) trestního zákoníku. V případě, kdy je současně znakem at' již základní, nebo kvalifikované skutkové podstaty, nebude možné k ní jako k přitěžující okolnosti přihlédnout (zákaz dvojího přičítání podle § 39 odst. 4 trestního zákoníku). Nebrání to však tomu, aby k intenzitě naplnění tohoto zákonného znaku bylo přihlédnuto při ukládání trestu v rámci trestní sazby (R 45/1972). Jednou z podmínek pro uložení výjimečného trestu na doživotí podle § 54 odst. 3 trestního zákoníku je, že vzhledem k zvlášť zavrženíhodné pohnutce je spáchaný zločin mimořádně závažný (uvedený znak bude naplněn s mimořádnou intenzitou).

38. Nalézacímu soudu je možno v tomto směru vytknout, že po provedeném hlavním líčení a po úpravě skutku oproti obžalobě nekvalifikoval spáchání projednávaného zločinu vraždy také ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky ve smyslu § 140 odst. 3 písm. j) trestního zákoníku, zejm. jestliže v popisu skutku uvedl, že, obžalovaná poté, co si uvědomila, že se skutečně bude muset vystěhovat z tohoto bytu, kdy situaci pro sebe vyhodnotila jako neschůdnou spolu se třemi nezletilými dětmi, rozhodla se tuto vyřešit tím, že usmrtí své dvě starší děti“. Tato vada nedostatečným právním posouzením je však neodstranitelná, neboť odvolání podala toliko obžalovaná a z podnětu takového odvolání není možno změnit rozsudek v jeho neprospěch.

39. Na druhou stranu podle odvolacího soudu tento nedostatek nijak nebrání ohledně ukládání trestu aplikaci ustanovení § 54 odst. 2 trestního zákoníku, pokud jde o závěr, že takový zvlášť závažný zločin je mimořádně závažný k zvlášť zavrženíhodné pohnutce uvedené v § 42 písm. b) trestního zákoníku, kterýžto závěr nakonec činí v napadeném rozsudku i soud prvního stupně. Tato pohnutka je, jak již tento soud naznačil jinými slovy, dána bezcitností, bezohledným sobectvím a pohrdavým postojem obžalované k lidskému životu, což ostatně nejlépe vyjádřili znalci z oboru dušezpytných věd, kteří uvedli, že, obžalovaná nebyla schopna najít ale ani hledat realistická řešení tíživé osobní situace, zatvrdle a umíněně trvala na tom, že bude po jejím a chtěla ukázat, že ona má pravdu, ona je ta poškozená, zoufalá, které nezbyvá nic jiného, než to dát najevo tímto hrůzným činem“.

40. Zásadním pro úvahy o zákonnosti a odůvodněnosti uložení výjimečného trestu odnětí svobody nicméně zůstává i fakt, že došlo k naplnění více okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, a to podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. a) a c) trestního zákoníku, navíc ve vztahu k dětem ještě zcela odkázaným na péči matky. Pokud jde o dosavadní chování obžalované a její bezúhonnost, tyto okolnosti především vyjadřují její osobní vlastnosti ve vztahu k možnostem jejich nápravy, ale nemohou mít bezprostřední či zcela zásadní význam pro posouzení zvlášť vysoké nebezpečnosti zločinu jako podmínky pro uložení výjimečného trestu. Možno však konstatovat, že svůj odraz našly ve výměře trestu ještě při spodní hranici zákonné trestní sazby.

41. Výrok o ochranném opatření má oporu v ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku, a to z důvodů uvedených v napadeném rozsudku.

42. Rozhodnutí o náhradě nemajetkové újmy, které navazuje na správné výroky o vině a trestu shledal odvolací soud rovněž zákonnými a plně odůvodněnými.

43. Osobnost člověka je podle § 81 odst. 1 občanského zákoníku chráněna, a to včetně jejích přirozených práv, z nichž nejdůležitějším právem je právo na život, dále právo na zdraví, lidskou důstojnost atd. Podle § 82 odst. 1 občanského zákoníku má člověk, jehož osobnost byla dotčena, právo domáhat se především toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno, a dále i odstranění následku provedeného zásahu. Pro takové případy lze využít ustanovení části čtvrté, hlavy třetí, oddílu třetího a pododdílu druhého (ustanovení § 2956-2968 občanského zákoníku) k náhradě při újmě na přirozených právech člověka.

44. Podle § 2956 občanského zákoníku vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i

nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.

45. Nemajetková újma představuje opak škody, jde o nepříznivý dopad škodní události do jiných hodnot, než je jmění, a proto jde o škodu morální, ideální, imateriální, za kterou ale náleží poškozenému peněžitá (tj. materiální) satisfakce (odškodnění). Projevuje se tedy v těžce definovatelné sféře vnímání obtíží, nepohodlí, stresu a jiných nežádoucích účinků spojených se zásahem do základních lidských hodnot. Odškodňovat se mají i duševní útrapy, které se mohou rovněž projevit jako nepříznivý následek zásahu do přirozených práv člověka, přičemž jde o stav, kdy vnímání účinků zásahu přesáhne běžnou úroveň diskomfortu a projeví se v silnější intenzitě pocíťovaných nesnází již jako bolestně prožívaná záležitost ([příjmení] P. k § 2956 občanského zákoníku – ASPI).

46. Podle § 2959 občanského zákoníku při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti. Částky stanovené v napadeném rozsudku ohledně poškozených [jméno] [příjmení], narozeného [datum], ve výši ve výši 600 000 Kč, [jméno] [příjmení], narozeného [datum], ve výši ve výši 650 000 Kč a [jméno] [příjmení], narozeného [datum], ve výši 300 000 Kč reprezentující nemajetkovou újmu v penězích v rozporu s ustanovením § 2959 občanského zákoníku rozhodně nejsou. S odkazem na kritéria stanovená v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 9. 2018 sp. zn. 25 Cdo 894/2018, Vrchní soud v Praze poznamenává, že ustanovení § 2959 občanského zákoníku je právní normou s relativně neurčitou hypotézou, tj. právní normou, která přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy z předem neomezeného okruhu okolností. Úvahu nalézacího soudu ohledně výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením dcery resp. sestry by v rámci odvolacího řízení bylo možno revidovat, jen pokud by byla zjevně neúměrná. O takový případ se v posuzované věci nejedná. Nalézací soud v bodech 29. – 37. rozsudku zhodnotil všechny rozhodné skutečnosti a okolnosti případu, které v řízení vyšly najevo, žádnou nepominul a jeho úvaha neobsahuje žádný logický rozpor. Dospěl-li pak k závěru, že uvedené částky ohledně každého z poškozených jsou přiměřené, nelze mu v tomto směru vytknout žádné pochybení.

47. Podle § 2958 občanského zákoníku při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti. Na základě tohoto ustanovení byly dány důvody i pro přiznání náhrady nemajetkové újmy v podobě bolestného ohledně poškozeného [jméno] [příjmení], narozeného [datum]. Tato složka odškodnění byla podložena odborným vyjádřením, o jehož závěrech nejsou žádné pochybnosti.

48. Nalézacímu soudu je možno vytknout, že v napadeném rozsudku nerozhodl o nároku poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovny, která se k trestnímu řízení připojila řádně a včas. Jelikož však poškozená (srov. § 246 odst. 2 trestního řádu pro chybějící výrok) odvolání proti rozsudku, který jí byl jinak řádně doručen, nepodala, není v tomto ohledu v této fázi trestního stíhání co napravovat.

49. Ze všech výše uvedených důvodů bylo rozhodnuto, jak ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u

soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f trestního řádu.

Praha 24. ledna 2023

JUDr. Martin Zelenka
předsedkyně senátu